

Základní dokumenty etiky výzkumu

Zdeněk Svoboda

Druhy dokumentů

- Etické požadavky na provádění výzkumu
  - ochrana zkoumaných osob,
- Etické požadavky na pracovníky výzkumu
  - práva a povinnosti výzkumných pracovníků, jejich zaměstnavatelů, případně sponzorů výzkumu.

Helsinská deklarace

- 1964 (úpravy 1975, 1983, 1989, 1996, 2000, 2002, 2004, 2008)
- World Medical Association
- úvod
- principy medicínského výzkumu,
- další principy týkající se medicínského výzkumu a léčebné péče

Mezinárodní průvodce etikou biomedicínského výzkumu zahrnující lidské účastníky

- 1982 (úpravy 1993, 2002)
- Council for International Organizations of Medical Sciences (CIOMS)
- World Health Organization (WHO)

- úvod
- mezinárodní dokumenty týkající se etiky výzkumu
- obecné etické principy
- preambule (definování pojmů)
- jednotlivé etické principy

Směrnice děkana Etická komise FTK UP

- v souladu s:
- Helsinská deklarace vydaná Světovou lékařskou asociací (WMA),
- Mezinárodní směrnice pro etiku biomedicínského výzkumu zahrnující lidské účastníky (CIOMS, WHO)

Evropská charta pro výzkumné pracovníky

- Soubor obecných zásad a požadavků, které upřesňují úlohu, odpovědnosti a práva výzkumných pracovníků, jejich zaměstnavatelů a/nebo investorů
  - vyhýbat se všem druhům plagiátorství
  - dodržovat zásadu duševního vlastnictví a společného vlastnictví údajů v případě výzkumu prováděného společně s jednou nebo více dohlížejícími osobami a/nebo jinými výzkumnými pracovníky

Kodex chování pro přijímání výzkumných pracovníků

- soubor obecných zásad a požadavků, které by měly být dodržovány zaměstnavateli a/nebo instruktory při jmenování nebo přijímání výzkumných pracovníků

Etický rámec výzkumu

- Usnesení vlády ČR, 1005/2005
- Doporučení vysokým školám a dalším výzkumným organizacím, aby s využitím Etického rámce výzkumu vypracovaly nebo aktualizovaly své vlastní etické kodexy.

- Základní etické zásady výzkumu:
  - I) Svoboda výzkumu a odpovědnost
  - II) Respektování názorové plurality a tolerance
  - III) Respektování lidské důstojnosti a autonomie při výzkumu
  - IV) Transparentnost
  - V) Solidarita a spolupráce ve výzkumu
  - VI) Prospěšnost a nepoškozování, každé riziko výzkumu musí být vyváženo přínosem

Etický kodex akademických a odborných pracovníků Univerzity Palackého v Olomouci

- Etický kodex pro akademické pracovníky Univerzity Palackého v Olomouci shrnuje obecné etické požadavky na:
  - pedagogickou
  - vědeckou
  - uměleckou a tvůrčí práci akademických a odborných pracovníků.

Děkuji vám za pozornost

WORLD MEDICAL ASSOCIATION DECLARATION OF HELSINKI Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects

Adopted by the 18th WMA General Assembly, Helsinki, Finland, June 1964, and amended by the:
29th WMA General Assembly, Tokyo, Japan, October 1975
35th WMA General Assembly, Venice, Italy, October 1983
41st WMA General Assembly, Hong Kong, September 1989
48th WMA General Assembly, Somerset West, Republic of South Africa, October 1996
52nd WMA General Assembly, Edinburgh, Scotland, October 2000
53rd WMA General Assembly, Washington 2002 (Note of Clarification on paragraph 29 added)
55th WMA General Assembly, Tokyo 2004 (Note of Clarification on Paragraph 30 added)
59th WMA General Assembly, Seoul, October 2008

International Ethical Guidelines for Biomedical Research Involving Human Subjects

Prepared by the Council for International Organizations of Medical Sciences
(CIOMS) in collaboration with the World Health Organization (WHO)

CIOMS
Geneva
2002

CONTENTS